Politieke avond Westerveld

Voorstel Vergadering van 9 februari 2021

Herijking minimabeleid - Besluitvorming College/besluitvorming Raad

Auteur

Beknopte samenvatting

Over armoedepreventie en minimabeleid is in het collegeprogramma (Grensverleggend Besturen 2.0) vastgelegd dat het minimabeleid is verruimd voor mensen met een inkomen tot 120% van het bijstandsniveau.

De gemeente Westerveld kent diverse minimaregelingen die in de loop der jaren in het leven zijn geroepen. Bij nadere bestudering van de regelingen werd duidelijk dat toegang tot de regelingen verschillend zijn en er knelpunten bestaan in de uitvoering er van.

De bestaande regelingen zijn kritisch onder de loep genomen om ze vervolgens te harmoniseren, te vereenvoudigen en te actualiseren. Een en ander heeft geleid tot een compact document: ‘Regelingen en beleidsregels minimavoorzieningen Gemeente Westerveld 2021’ dat ter besluitvorming aan de raad voorgelegd wordt.

Voor het vereenvoudigen, actualiseren en harmoniseren van de minimaregelingen, zoals in de notitie beschreven, is een aantal wijzigingen in beleid nodig, waar een besluit voor gevraagd wordt.

Besluit

Besluitpunt 1

Vast te stellen:

1. kadernotitie Herijking minimabeleid 2020;
2. (gewijzigde) Verordening Individuele inkomenstoeslag Westerveld 2021;
3. (gewijzigde) Verordening Individuele studietoeslag Westerveld 2021.

Hiervoor structureel een jaarlijks budget toe te kennen van € 76.000 ten laste van het begrotingsresultaat.

Motivering

Aanleiding en context

Over armoedepreventie en minimabeleid is in het collegeprogramma (Grensverleggend Besturen 2.0) vastgelegd dat het minimabeleid is verruimd voor mensen met een inkomen tot 120% van het bijstandsniveau.

De gemeente Westerveld kent diverse minimaregeling die in de loop der jaren in het leven zijn geroepen. Bij nadere bestudering van de regelingen werd duidelijk dat toegang tot de regelingen verschillend zijn en er knelpunten bestaan in de uitvoering er van.

De bestaande regelingen zijn kritisch onder de loep genomen om ze vervolgens te harmoniseren, te vereenvoudigen en te actualiseren. Een en ander heeft geleid tot een compact document: 'Regelingen en beleidsregels minimavoorzieningen Gemeente Westerveld 2021' dat ter besluitvorming aan het college voorgelegd wordt.

Beoogd resultaat
Met de herijking van het minimabeleid worden twee resultaten beoogd:

1. Met een verruiming van de toegang tot minimaregelingen tot 120% van het bijstandsniveau wordt tegemoet gekomen aan de afspraken in het college programma (Grensverleggend Besturen 2.0).
2. Een vereenvoudigd, actueel en geharmoniseerd minimabeleid.

Argumentatie
De belangrijkste wijzigingen worden hieronder per regeling toegelicht:

1. Individuele inkomenstoeslag
   De toegang tot de regeling wordt verruimd tot 120% van het bijstandsniveau. Dit is opgenomen in de nieuwe beleidsregels. Hiervoor is tevens de verordening aangepast. Deze zal door de raad vastgesteld worden.
2. Individuele Studietoeslag
   In het kader van een breed offensief om mensen met een arbeidsbeperking duurzaam aan het werk te helpen, zijn een aantal maatregelen genomen waarvoor wijzigingen in de participatiewet gaan plaatsvinden.

   Voor de individuele studietoeslag zal dit gevolgen hebben voor de toegang tot de regeling en de hoogte van de toelage.

   Duidelijk is dat er meer geld uitgekeerd gaat worden aan de studenten met een beperking. De hoogte van de toeslag wordt naar leeftijd gedifferentieerd bij algemene maatregel van bestuur. Een stage vergoeding wordt wel toegestaan naast de toeslag, maar de hoogte ervan is ook nog niet vastgesteld.

   De beoogde inwerkingtredingsdatum is, onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring, 1 juli 2021.

   Vooruitlopend op de wetswijziging kan de individuele studietoeslag al vast verhoogd worden van €100,- naar €300,-. Aan de raad zal gevraagd worden om in te stemmen met dit voorstel en de verordening is hierop aangepast.
   Met ingang van de inwerkingtreding van de wetswijziging komt de verordening te vervallen en hoeft niet opnieuw verordend te worden.
   In beleidsregels wordt dan het beoordelingskader vastgelegd.

   3. Participatiebijdrage

      - **Aanpassen inkomensgrens naar 120% van het bijstandsniveau.**

- **Uitbreiding van de regeling participatiebijdrage met een regeling voor kinderen die voor het eerst naar het voortgezet onderwijs gaan, voor de aanschaf van bijvoorbeeld een laptop of een fiets.**

Het college wordt gevraagd om in te stemmen met een bijdrage voor deze groep kinderen. Vanuit de uitvoering wordt vastgesteld dat ouders een laptop voor kinderen die naar het voortgezet onderwijs gaan, vaak niet kunnen betalen. Ouders krijgen wel een Participatiebijdrage- en toeslag per jaar, maar reserveren dit bedrag niet, waardoor ze bij de overgang naar het voortgezet onderwijs voor hoge kosten staan.
Het betekent een investering in de toekomst van kinderen, het stelt hen in staat om mee te kunnen doen op school. Bovendien betreft het een beperkte groep kinderen waardoor de kosten relatief laag blijven.

4. Regeling Collectieve zorgverzekering en Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering:

- **Aanpassen inkomensgrens naar 120% van het bijstandsniveau.**
- **De regeling 'tegemoetkoming zorgkosten' overhevelen van Wmo naar Participatiewet**
- **Vervangen regeling 'tegemoetkoming zorgkosten' door 'collectieve zorgverzekering en tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering'**

Sinds de invoering van de regeling ‘tegemoetkoming zorgkosten’ kent de uitvoering de volgende knelpunten:

- Voor het berekenen van de hoogte van het inkomen kan geen gebruik gemaakt worden van de systemen van Werk & Inkomen. De regeling valt onder de Wmo en zou makkelijker uitvoerbaar zijn als deze onder de Participatiewet zou vallen.
- De regeling bestaat uit 2 delen. Het eerste deel gaat over het verplichte eigen risico. Wanneer men kan aantonen dat dit in het jaar voorafgaand aan de aanvraag volledig is benut, dan ontvangt men €100,-. Als iemand daarnaast ook een chronische ziekte of handicap heeft komt men in aanmerking voor een extra tegemoetkoming van €200,-. Het interpreteren van medische gegevens is praktisch alleen aan universitair geschoolde medici (artsen) voorbehouden. Hiervoor moeten we gebruik maken van medisch advies dat we inkopen. Dit is een kostbare en tijdrovende aangelegenheid.
- In de praktijk blijkt dat 95% van de aanvragers voor beide onderdelen in de regeling in aanmerking komen. Om deze reden wordt voorgesteld om de voorwaarden aan te passen en €300,- toe te kennen op alleen de eerste voorwaarde, het volledig benut hebben van het eigen risico in het jaar voorafgaand aan de aanvraag. Daaraan wordt een inwonend ten laste komend kind, met een chronische ziekte of handicap toegevoegd. Zij betalen geen verplicht eigen risico en zouden buiten de regeling vallen. Deze doelgroep staat ook in de huidige regeling. Voor slechts twee inwoners is het dit jaar aangevraagd.

Duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord werken
Een grotere groep inwoners met een laag inkomen wordt met het verhogen van de inkomensgrens voor de minimaregelingen ondersteund, teneinde participatie te bevorderen en uitval te voorkomen.

Kanttekening en risico's
De meerkosten van de verruiming van de toegang tot de regelingen tot 120% van de bijstandsnorm worden geraamd op €70.000,- tot €80.000 per jaar. Niet iedereen die dan binnen de norm valt zal aanspraak maken op alle regelingen. Een exacte inschatting is daardoor moeilijk te maken.

De toevoeging van de regeling voor kinderen die naar de middelbare school gaan wordt geraamd op €6.000,- tot €8.000,- gemiddeld per jaar wanneer we €400,- per kind betalen.

Op dit moment zijn er drie studenten in de gemeente Westerveld die gebruik maken van de individuele studietoeslag. De extra kosten die gemaakt worden door vooruit te lopen op de veranderingen in de wetgeving bedragen zes maanden maal €200,- is in totaal €1200,-.

De tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering zal ongeveer 5% hoger worden door het aanpassen van de voorwaarden (chronische ziekte of handicap laten vervallen) ten opzichte van de tegemoetkoming zorgkosten. Op personeelskosten zal bespaard worden omdat de inkomenstoets een stuk eenvoudiger is en er geen medische informatie opgevraagd en geïnterpreteerd hoeft te worden.

De totale kosten voor het minimabeleid zullen groeien omdat meer mensen gebruik gaan maken van de regelingen als gevolg van de corona crisis. De omvang van deze groei is nog niet inzichtelijk.

Overgangsrecht

Indien voor zover aanvragen in 2021 worden ingediend, maar betrekking hebben op 2020, worden deze naar het beleid van 2020 afgehandeld.

Aanpak/uitvoering en communicatie

Wat	wie
Consulenten moeten geïnformeerd en geïnstrueerd worden over een nieuwe berekening die gemaakt moet worden om te beoordelen of een aanvraag voor een minimaregeling rechtmatig is	juridisch kwaliteitsmedewerker
Aanpassen inkomensgrens website	communicatie
Kenbaar maken nieuwe regeling website en nieuwsbrief	communicatie
Publiceren gewijzigde verordeningen en beleid	Juridische zaken

Integrale advisering
Intern

Duiding integrale advisering
De herijking van het minimabeleid heeft plaatsgevonden in samenspraak met:

1. Beleid, coördinator en teamleiders sociaal domein;
2. coördinatoren sociaal domein;
3. juridisch kwaliteitsmedewerker;
4. juridische zaken;
5. controller;

6. functioneel beheer;
7. uitvoering Werk & inkomen.

Evaluatie
De beleidsregels zullen opnieuw aangepast worden als de wijziging in de participatiewet heeft plaatsgevonden ten aanzien van de studietoeslag.

Kosten, baten, dekking
Het Rijk stelt de individuele studietoeslag beschikbaar via het gemeentefonds, deze worden verwerkt in de algemene uitkering participatie. Het bedrag is echter niet geoormerkt waardoor dit in de begroting van Westerveld niet apart gezet is voor de individuele studietoeslag. Bij de ombuigingen is een bedrag van € 40.000 wat eerder gereserveerd was voor verruiming minimabeleid vervallen. Deze ombuiging zou teruggedraaid moeten worden en daarnaast verhoogd moeten worden met € 36.000.

Het voorstel is om de volgende budgetten vanaf januari 2021 structureel te verhogen;

Minimabeleid € 70.000 per jaar (6860306/41100)

Individuele Studietoeslag € 6.000 per jaar (6860306/41100)

Tegemoetkoming zorgverzekering kan opgevangen worden binnen de besparing van de personeelskosten en het huidige budget.

De budgetverhoging van de andere twee regelingen wordt deels gecompenseerd vanuit de algemene uitkering het restant zal ten laste van het algemeen resultaat gebracht worden. Het begrotingsresultaat wordt na verwerking als volgt;

	2021	2022	2023	2024
Resultaat na begrotingsbehandeling	-206	187	60	250
Wijziging minimabeleid	-76	-76	-76	-76
Gewijzigd resultaat na verwerking	-282	111	-16	174

De administratieve verwerking van de budgetaanvraag zal meegenomen worden in de eerstvolgende rapportage.

Bijlagen

1. Beleidsregels minimavoorzieningen gemeente Westerveld 2021 (def).docx
2. Verordening individuele inkomenstoeslag.doc
3. tijdelijke verordening individuele studietoeslag 1-1-2021 tot 1-7-2021.docx